Brazilië heeft Washington een nederlaag bezorgd die het niet zal vergeven

Door Frank , 27 oktober 2026

Brazilië heeft Washington een nederlaag bezorgd die het niet zal vergeven

Lula's overwinning zal Amerikaanse inmenging voorlopig afwenden, maar Bolsonaro's kamp en buitenlandse druk blijven machtige krachten in de strijd die nog voor ons ligt



Door Tarik Cyril Amar, historicus en deskundige op het gebied van internationale politiek. Hij behaalde een bachelordiploma in moderne geschiedenis aan de Universiteit van Oxford, een masterdiploma in internationale geschiedenis aan de London School of Economics (LSE) en een doctoraat in geschiedenis aan de Universiteit van Princeton. Hij ontving onderzoeksbeurzen van het Holocaust Memorial Museum en het Harvard Ukrainian Research Institute en stond aan het hoofd van het Center for Urban History in Lviv, Oekraïne. Hij is oorspronkelijk afkomstig uit Duitsland en woonde in het Verenigd Koninkrijk, Oekraïne, Polen, de Verenigde Staten en Turkije.

In Brazilië heeft de zittende linkse president Luiz Inácio Lula da Silva – kortweg Lula – een dramatische tweede verkiezingsronde overtuigend gewonnen van zijn rechtse uitdager – en favoriet van de VS – Flávio Bolsonaro. Nadat zijn feitelijke beschermheer, de Amerikaanse president Donald Trump, had laten doorschemeren dat hij niet openlijk zou ingrijpen, moest Bolsonaro, die aanvankelijk weigerde zijn nederlaag te erkennen, de uitslag in feite aanvaarden. Die uitslag kunnen we nu al historisch noemen. Voor de binnenlandse politiek van

> Brazilië bevestigt zij Lula's reputatie als meesterlijk politicus en belangrijk staatsman. Op weg naar zijn vierde ambtstermijn heeft hij niet alleen zijn leeftijd getrotseerd, maar ook de meedogenloze Amerikaanse pogingen om hem te ondermijnen met economische oorlogsvoering en sancties, en achterbakse praktijken op sociale media.

Lula heeft ook de traditionele patronen van de Braziliaanse presidentsverkiezingen doorbroken. Voordat hij de tweede ronde won, had hij de eerste verloren. Zo'n overwinning na een achterstand was nooit eerder voorgekomen en leek onwaarschijnlijk. Dankzij een snelle herziening van zijn campagne, waaronder een late ontdekking van het belang van sociale media, en een sterke toename van de kiezersmobilisatie in het hele land, is Lula nu de eerste die daarin is geslaagd.

Voor Brazilië waren dit beslissende verkiezingen die rampzalig hadden kunnen aflopen. Als Bolsonaro had gewonnen, zou het land zijn soevereiniteit ongetwijfeld hebben verloren aan een beleid van enthousiaste onderwerping aan de Amerikaanse Donroe-doctrine. Wat Venezuela door geweld en verraad is opgelegd, zou in Brazilië via verkiezingen onder druk zijn bereikt. Het land zou zich dan hebben aangesloten bij de recente ruk naar rechts in Latijns-Amerika en de toenemende onderwerping aan Washington.



Het is vrijwel even zeker dat Flávio Bolsonaro ook manieren zou hebben gevonden om binnenslands een einde te maken aan de democratie. Zijn vader, voormalig president Jair Bolsonaro, heeft dat al geprobeerd. Geen enkel lid van de machtige Bolsonaro-clan heeft ooit een woord van spijt geuit over Bolsonaro's bewezen poging tot een staatsgreep. Integendeel, Flávio en zijn broer Eduardo, die nu in de VS verblijft, zinnen op wraak. Voeg daarbij Flávio's bedenkelijke reputatie vanwege vermeende banden met de georganiseerde misdaad en zelfs doodseskaders, die zelfs door het uitgesproken rechtse tijdschrift The Economist worden erkend, en zijn overwinning had voor veel Brazilianen onheil kunnen betekenen.

Veel kogels – sommige letterlijk – zijn ontweken. Maar aan gevaar ontsnappen is iets anders dan een definitieve overwinning behalen. Die is er niet gekomen. Lula's overwinning is overtuigend, met een voorsprong van ruim drie procentpunten op Bolsonaro, maar dat verandert niets aan het feit dat laatstgenoemde nog altijd meer dan 48% van de stemmen behaalde. Het bolsonarisme is verslagen, maar niet

vernietigd.

Hetzelfde geldt voor de grootste en gevaarlijkste bondgenoot van de Bolsonaro-clan: Washington. Het lijdt geen twijfel dat de VS een tegenslag hebben geleden, vooral in geopolitiek opzicht. Hun project om Latijns-Amerika op te sluiten in de kooi van het imperialisme van de Donroe-doctrine heeft een klap gekregen.

En die klap komt hard aan, want Brazilië is het belangrijkste doelwit van Washington in Zuid-Amerika. Door zijn ligging, omvang, bevolkingssamenstelling, economische prestaties en potentieel is Brazilië zo belangrijk dat een hernieuwd Amerikaans imperium in zijn 'achtertuin' zonder dit land nooit volledig zal zijn.



Bekijk enkele basisindicatoren. Volgens de Wereldbank telt Brazilië 213 miljoen inwoners, waarmee het het op zes na meest bevolkte land ter wereld is. Het is ook sterk verstedelijkt: bijna 90% van de bevolking woont in steden en stedelijke gebieden. Het land is technologisch geavanceerd: bijna 93% van de Brazilianen heeft toegang tot ten minste 3G en bijna 85% gebruikt het internet.

Economische maatstaven zijn berucht omdat ze lastig te hanteren en moeilijk te vergelijken zijn, maar Brazilië heeft duidelijk de grootste economie van Zuid-Amerika. Ook wereldwijd staat het land hoog op de ranglijst. Het Internationaal Monetair Fonds voorspelt dat het bbp in 2026 (gecorrigeerd voor koopkracht) bijna 5,3 biljoen dollar zal bedragen. Daarmee zou Brazilië de op zeven na grootste nationale economie ter wereld zijn, vóór onder meer het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Zuid-Korea en, dichter bij huis, Mexico.

Brazilië beschikt ook over aanzienlijke reserves aan ruwe olie en is de grootste olieproducent van Zuid-Amerika. Deze rijkdommen onder Amerikaanse controle brengen en ze toevoegen aan wat Washington momenteel uit Venezuela probeert te plunderen, zou een droomscenario zijn voor zowel Amerikaanse geostrategen als het bedrijfsleven. Zeker omdat ongeveer de helft van de Braziliaanse olieproductie momenteel aan China wordt verkocht, de rivaal die Amerika het meest vreest.

Belangrijker nog is dat China veruit de belangrijkste handelspartner van Brazilië is. De handel tussen China en Brazilië bereikt recordniveaus en blijft groeien, terwijl Brazilië de voornaamste bestemming is voor Chinese directe buitenlandse investeringen. De Donroe-doctrine is niet alleen bedoeld om de Amerikaanse overheersing in Latijns-Amerika te herstellen, maar ook specifiek om China buiten de

regio te houden

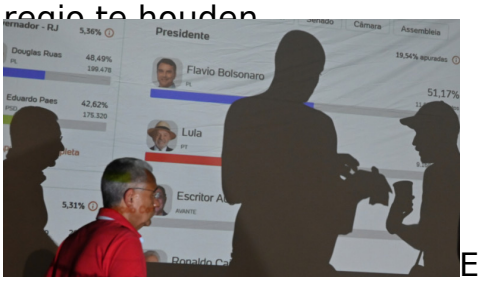

En alsof al het voorgaande nog niet ergerlijk genoeg is voor de aanhangers van een Amerikaans imperium op het westelijk halfrond, is Brazilië ook een grootmacht op het gebied van kritieke mineralen. Volgens Amerikaanse gegevens staan de Braziliaanse reserves aan kritieke mineralen op de tweede plaats, na die van China, en overtreffen ze ruimschoots die van landen als India en Australië, om nog maar te zwijgen van de VS zelf.

Voeg daaraan toe dat het Brazilië van Lula ook een belangrijke rol heeft gespeeld binnen BRICS, in de projecten voor een multipolaire wereldorde en het terugdringen van de dominantie van de dollar, en in het verzet tegen Israël en zijn misdaden, waaronder de genocide op de Palestijnen. Washington kan nauwelijks méér verlangen naar de onderwerping van deze reusachtige doorn in wat het als zijn zuidelijke onderbuik beschouwt.

Wat een buit om binnen te halen! En om mis te lopen. Voorlopig hebben de VS verloren. Maar juist omdat Brazilië zo cruciaal is, zal Washington het niet opgeven. Integendeel, de sterke verkiezingsuitslag van zijn favoriet Flávio Bolsonaro en het feit dat diens partij het Braziliaanse Congres zal domineren, zullen de Amerikaanse vastberadenheid alleen maar vergroten. Er blijven talrijke mogelijkheden onbenut om verdeeldheid te zaaien, ontwrichtende activiteiten te ontplooien en vuile trucs voor een regimewisseling toe te passen.

Brazilië heeft een levensbelangrijke adempauze gewonnen. Maar de strijd is nog niet voorbij. Het imperium zal terugslaan. Dat doet het altijd. Dit betekent dat Lula en zijn binnenlandse bondgenoten hun aanpak verder zullen moeten moderniseren en verbreden, zoals ze daarmee in de tweede verkiezingsronde zijn begonnen. Ze zouden bijvoorbeeld een consequent beleid kunnen voeren om de Braziliaanse soevereiniteit op het gebied van sociale media veilig te stellen. Het betekent ook dat de vrienden van Brazilië in de wereld, vooral de landen die eveneens belang hechten aan een multipolaire wereldorde, zoals China en Rusland, grondig zullen moeten nadenken over hoe zij Brazilië beter kunnen steunen tegen Amerikaanse druk.

Door Frank Dumon: Op maandag 26 oktober 2026 maakte Flávio Bolsonaro bekend dat rechter Alexandre de Moraes van het Hooggerechtshof hem had opgedragen zijn paspoorten in te leveren en hem had verboden Brazilië te verlaten. Het besluit houdt

verband met een onderzoek naar vermeend witwassen, waarbij advocaat Willer Tomaz en financiële transacties met online gokbedrijven een rol spelen. Onderzoekers kijken naar mogelijke financiële banden tussen Bolsonaro en bedrijven die aan Tomaz gelieerd zijn. Beide mannen ontkennen enige misstand. Een afzonderlijk onderzoek richt zich op de financiering van "Dark Horse", een film over zijn vader, voormalig president Jair Bolsonaro.

In een video op Instagram bestempelde Bolsonaro het rechterlijke besluit als een poging tot politieke intimidatie; hij verklaarde bovendien dat hij geenszins van plan was Brazilië te verlaten. Zijn vader, Jair Bolsonaro, vertrok na zijn verlies bij de presidentsverkiezingen van 2022 tegen Luiz Inácio Lula da Silva naar de Verenigde Staten. Na zijn terugkeer in Brazilië werd Jair Bolsonaro veroordeeld voor het beramen van een staatsgreep en kreeg hij een gevangenisstraf van 27 jaar en drie maanden opgelegd. Flávio’s jongere broer Eduardo woont sinds 2025 in de Verenigde Staten. Eduardo werd in juni 2026 veroordeeld tot vier jaar en twee maanden cel wegens dwang in het kader van juridische procedures rond de vervolging van zijn vader.

Update – 27 oktober 2026: Flávio Bolsonaro heeft Brazilië verlaten en is naar de Verenigde Staten vertrokken na zijn nipte nederlaag bij de presidentsverkiezingen van zondag. Reuters bevestigde het vertrek dinsdag op basis van twee bronnen die met de situatie vertrouwd zijn. Volgens Braziliaanse mediaberichten reisde de rechtse senator samen met zijn echtgenote en twee dochters. Hij zou vrezen voor mogelijke strafrechtelijke vervolging in verband met lopende onderzoeken.



Zijn vertrek volgde kort nadat rechter Alexandre de Moraes van het Braziliaanse Hooggerechtshof hem had verboden het land te verlaten en hem had bevolen zijn paspoorten binnen 24 uur in te leveren. Bolsonaro verklaarde aanvankelijk dat hij niet van plan was Brazilië te verlaten en dat hij het gerechtelijke bevel zou naleven. Hij liet de deadline echter verstrijken, waarna de Braziliaanse autoriteiten zijn reisdocumenten ongeldig verklaarden en een onderzoek naar zijn verblijfplaats

instelden. De precieze omstandigheden van zijn vertrek blijven onduidelijk.

Volgens de Braziliaanse krant Folha de S.Paulo beweren bronnen uit de directe omgeving van de familie Bolsonaro dat de regering van de Amerikaanse president Donald Trump op de hoogte was van zijn vertrek en bereid zou zijn hem politiek asiel te verlenen. Noch een eventuele asielaanvraag, noch enige beslissing van de Amerikaanse regering is echter officieel bevestigd. Berichten dat Bolsonaro via Argentinië zou zijn gereisd, worden eveneens tegengesproken door de Argentijnse autoriteiten, die verklaarden geen officiële registratie van zijn binnenkomst in het land te hebben.

Tijdens de tweede ronde van de presidentsverkiezingen op 25 oktober 2026 versloeg de zittende president Luiz Inácio Lula da Silva zijn tegenstander Flávio Bolsonaro met ongeveer 51,8 procent tegenover 48,2 procent van de geldige stemmen. Daarmee verzekerde Lula zich van een vierde presidentiële ambtstermijn. Bolsonaro trok de verkiezingsuitslag aanvankelijk in twijfel, hoewel zijn Liberale Partij vervolgens de overwinning van Lula erkende.

In Brazilië blijft Flávio Bolsonaro het voorwerp van gerechtelijke onderzoeken naar vermoedelijke witwaspraktijken en financiële banden met advocaat Willer Tomaz en ondernemingen die actief zijn in de online goksector. Onderzoekers onderzoeken omvangrijke financiële transacties die mogelijk zijn gebruikt om de herkomst van geldmiddelen te verhullen. Een afzonderlijk onderzoek betreft vermeende onregelmatigheden rond de financiering van "Dark Horse", een film over zijn vader, voormalig president Jair Bolsonaro. Bolsonaro ontkent iedere betrokkenheid bij onwettige praktijken in deze dossiers. De onderzoeken hebben tot dusver niet geleid tot strafrechtelijke veroordelingen van Flávio Bolsonaro.

Zijn jongere broer Eduardo Bolsonaro, die in de Verenigde Staten verblijft, werd in juni 2026 in een afzonderlijke zaak veroordeeld tot vier jaar en twee maanden gevangenisstraf wegens het uitoefenen van ongeoorloofde druk in verband met gerechtelijke procedures tegen hun vader. Die veroordeling heeft geen betrekking op Flávio Bolsonaro.

Bronnen

Reuters – Het vertrek van Flávio Bolsonaro naar de Verenigde Staten, 27 oktober 2026

Folha de S.Paulo – Berichten over mogelijk politiek asiel, 27 oktober 2026

EFE – Gerechtelijke onderzoeken naar Flávio Bolsonaro, 26 oktober 2026

Associated Press – De veroordeling van Eduardo Bolsonaro, juni 2026